

2 januari 1962

U 15954/61 - C 46 - P1/PS9.

PA 10221/17
SECRET

Land: Italië.

Onderwerp: De interne situatie in de Democrazia Cristiana.

Referenties:

Datum van waarneming: Medio december 1961.

Bron: Betrouwbaar, met goede contacten in D.C.-kringen.

Opmerkingen:

Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

Italië

DE INTERNE SITUATIE IN DE DEMOCRAZIA CRISTIANA

De discussie over de toekomstige politiek van de Democrazia Cristiana wordt intern en in het publiek met groeiende felheid voortgezet. De situatie verandert voortdurend. Sommige openbare verklaringen van de "correnti" zijn uit tactische overwegingen gechargeerd of anderszins op een bepaald tactisch doel gericht, dat pas later openbaar wordt. Vaststaan op het ogenblik echter de volgende feiten:

Nadat MORO met de rechtsstaande DOROTEI geconferreerd had om een compromis te vinden en de Fanfaniani dit nogal kwalijk genomen hebben, schommelde MORO weer terug naar de meer linkse koers. In een veelbesproken televisiepersconferentie verklaarde hij, dat op het congres van de Democrazia Cristiana in Napels eind januari in wezen niets anders te voorschijn zal komen dan een midden-linkse regering. Hij liet open of dit al steun of medewerking van de NENNI-socialisten betekende. In ieder geval werden de rechtse groepen, vooraan minister GONELLA, SCELBA etc. hierover zeer verontwaardigd en sindsdien werd van deze zijde voor het eerst met splitsing gedreigd, indien de leiding van de partij met de NENNI-socialisten zou medewerken zonder vaste garanties ten aanzien van Westelijke samenwerking, NATO, verwerping van samenwerking met communisme etc. Daarmede is de interne strijd in de Democrazia Cristiana in een verder en feller stadium getreden. Ook ministers als SCELBA, RUMOR, COLOMBO spreken zich, iets genuanceerder, in dezelfde zin als GONELLA uit: geen samenwerking met NENNI, indien deze niet met de communisten breekt en een duidelijke pro-Westelijke koers houdt; indien deze garanties niet gegeven worden, moeten nieuwe verkiezingen gehouden worden, omdat aan de kiezers een zo fundamentele wijziging naar links bij de laatste

verkiezingen niet uitdrukkelijk in het vooruitzicht gesteld was.

Rechts en links gaan dus scherper tegenover elkaar staan in de Democrazia Cristiana en MORO probeert nu met enkele gematigde Dorotei als TAVIANI etc. een compromis-formule voor te bereiden. Hoe deze er uit zal zien is nog niet te voorspellen.

Een bepaalde passage uit een rede van FANFANI in Milaan over de ENI van MATTEI heeft in de kringen van de rechtse fractieleden van de partij grote verontwaardiging verwekt. FANFANI onderstreepte nadrukkelijk de grote verdiensten van MATTEI en de ENI voor de economie van Italië en ging zo ver dit werk van MATTEI ook belangrijk te vinden met het oog op de buitenlandse politiek van Italië.

Deze verklaring is inderdaad zeer opvallend. Een rechts-katholiek blad van Genua, "Il Nuovo Cittadino", dat dichtbij kardinaal SIRI van Genua staat, schreef onlangs het volgende: de heer MATTEI heeft kortgeleden in München een verklaring afgelegd voor een persconferentie, waarin hij zeide, dat het voor de stabiliteit en continuïteit van de olieverzorging van een land beter is niet van een olieproducerend land alleen af te hangen, daar dan situaties kunnen ontstaan zoals in 1956 in het Midden-Oosten. Daarom koopt Italië van verschillende landen ruwe olie, dus ook van de Sowjet-Unie. Italië koopt van Rusland ongeveer 17% van zijn totale behoefte, dus niet zoveel, dat dit politiek nadelig zou kunnen zijn. Het blad van Genua zegt echter: MATTEI koopt veel meer dan 17%, misschien zelfs bijna de helft van zijn behoefte uit Rusland; bovendien betaalt hij slechts ca. 1½ dollar voor een kilo ruwe olie, terwijl de Sowjet-Unie dezelfde olie voor 3½ dollar aan Polen verkoopt. Dit is dus duidelijk een Russische

dumping uit politieke overwegingen om Italië van Rusland afhankelijk te maken.

In Zwitserland is fel gediscussieerd over de kwestie of men de oliepijpleiding van Genua naar München over Oost-Zwitserland zou laten lopen. Dit is nu inderdaad geschied, hoewel in de Zwitserse katholieke partij grote oppositie hiertegen bestond. Kennelijk heeft MATTEI Zwitserland goed betaald voor deze toestemming. MATTEI zou over veel geld beschikken, dat hij ook aan linksgezinde kamerleden van de Democrazia Cristiana zoals de invloedrijke jonge en zeer intelligente links-Fanfani-aan MALFATTI ter beschikking stelt, die met dit geld internationale christen-democratische contacten met Latijns-Amerika en Afrika wil financieren.

MATTEI is persoonlijk zeer goed bevriend met leidende staatslieden in het Midden-Oosten, Egypte, FLN en de koning van Marokko.

Al deze elementen spelen een grote rol op de achtergrond en verscherpen de strijd tussen links en rechts in de Democrazia Cristiana. De rechtsen hebben geen bezwaar een sterke sociale politiek te voeren, maar het is gevaarlijk dit in deze situatie van de Oost-West-relaties te doen, aldus een vooraanstaand lid van de D.C.